

Uppföljning av granskningar utförda mellan åren 2013-2018

Räddningstjänsten Västra Blekinge

Mattias Johansson, Certifierad kommunal revisor

Meina Lay, Revisionskonsult

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte	4
Revisionskriterier	4
Revisionsfråga	4
Avgränsning och metod	4
lakttagelser och bedömningar	5
Granskning av översiktlig granskning av förbundets verksamhet	5
lakttagelser	5
Bedömning	6
Granskning av direktionens ekonomistyrning	7
lakttagelser	7
Bedömning	8
Granskning av upphandling och inköp	9
lakttagelser	9
Bedömning	10
Granskning av kundfakturering	11
lakttagelser	11
Bedömning	12
Granskning av intern kontroll i system och rutiner för leverantörsutbetalningar	13
Bedömning	13
Granskning av bisysslor	15
lakttagelser	15
Bedömning	15
Revisionell bedömning	16
Rekommendationer	18

Sammanfattning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om direktionen ändamålsenligt vidtagit de åtgärder med anledning av de resultat som framkommit i tidigare rapporter.

Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att direktionen delvis uppfyllt revisionsfrågan. Bedömningen grundar sig på utfallet av nedan genomförda uppföljningar.

Översiktlig granskning av förbundets verksamhet

Delvis uppfyllt

Direktionen har reviderat och uppdaterat sina styrdokument inom förbundet. Vi bedömer att dessa fullt ut stödjer en styrning av förbundets verksamhet. Dock kvarstår rekommendationerna att förbundet i sin handlings- och verksamhetsplan ska införa mätbara indikatorer för att utvärdera de aktiviteter som genomförs samt att förbundets interna kontrollplan ska föregås av en formell riskanalys.

Direktionens ekonomistyrning

Uppfyllt

Förbundets rapporter av den ekonomiska uppföljningen har åtgärdats avseende enhetlig rapportering, där vi tidigare år bedömt att rapporterna till direktionen mellan åren ej ställdes upp enhetligt mellan tillfällena. Resterande kontrollmål har ej kunnat bedömas då dessa ej varit aktuella vid granskningstillfället. Dessa kontrollmål är förknippade med förbundets tidigare problematik avseende budget i balans samt vad för långsiktiga beslut som finns för att åtgärda detta.

Upphandling och inköp

Delvis uppfyllt

Förbundet har sedan granskningen av upphandling och inköp genomfördes vidtagit flertalet åtgärder avseende de brister som noterats. Förbundet arbetar aktivt med att förbättra riktlinjer, rutiner samt kontroller inom upphandlingsområdet för att uppfylla rådande lagkrav, då det fortfarande finns brister, bland annat avseende upphandling med dokumentationskrav. Nya policys och riktlinjer har tagits fram under år 2020, vilket ej har beslutats om vid granskningstillfället.

Kundfakturering

Uppfyllt

Direktionen har till stora delar vidtagit de åtgärder som noterades i tidigare års granskning. Bland annat har man färdigställt rutiner och riktlinjer för kundfaktureringen samt att kravrutinerna har färdigställts. Offerter bifogas för närvarande inte i debiteringsunderlaget, varför denna rekommendation kvarstår.

Intern kontroll i system och rutiner för leverantörsutbetalningar

Uppfyllt

Samtliga brister som noterades i tidigare års granskning har åtgärdats. Rutiner för hantering av leverantörsfakturor har upprättats och implementerats och kontroller har fastställts avseende attester.

Bisysslor

Delvis uppfyllt

Direktionen har uppdaterat sin policy och de har även implementerat ny rutin avseende uppföljning av anställdas bisysslor. För att uppfylla lagstiftningen bör direktionen ta ställning till om deltidsanställdas huvudsyssla är att anses som förtroendeskadlig, hindrande eller konkurrerande.

Inledning

Bakgrund

Under åren 2013-2018 har revisionen utfört ett antal fördjupande granskningar inom nedan områden:

- Översiktlig granskning av förbundets verksamhet (2017)
- Direktionens ekonomistyrning (2019)
- Upphandling och inköp (2019)
- Kundfakturering (2013)
- Intern kontroll i system och rutiner för leverantörsutbetalningar (2016)
- Bisysslor (2015)
- Lönehantering (2014)

Med anledning av de framkomna resultaten, ser revisionen det som viktigt att göra en uppföljande granskning.

Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om direktionen ändamålsenligt vidtagit åtgärder och i så fall vilka åtgärder med anledning av de resultat som framkom i tidigare års rapporter.

Revisionskriterier

Se specifika revisionskriterier för respektive granskning i rapporten.

Revisionsfråga

- Har direktionen ändamålsenligt vidtagit åtgärder med anledning av de resultat som framkom i tidigare års rapporter?

Avgränsning och metod

Granskningen avgränsas till att avse enbart uppföljning av ovan nämnda granskningar. Avseende granskningen av lönehanteringen fann vi inga brister, varför ingen uppföljning har gjorts av granskningen. Vi har i granskningen genomfört dokumentgranskning av relevanta riktlinjer och rutiner, samt övriga styrdokument. Intervjuer har genomförts med tre ledamöter i direktionen, ansvarig ekonom, förbundschef och verksamhetschef. Stickprovskontroll har även genomförts vid uppföljningen av leverantörsutbetalningar, där ett urval av leverantörsfakturor har testats mot attestlistan för att bedöma om tjänstemännen på förbundet följer den beslutade attestlistan.

Iakttagelser och bedömningar

Granskning av översiktlig granskning av förbundets verksamhet

Revisionskriterier

- Förbundsordningen

Iakttagelser

År 2017 gjordes en grundläggande granskning av förbundets verksamhet, där syftet med granskningen var att följa upp om direktionens styrning, uppföljning och kontroll var ändamålsenlig och tillräcklig, samt om direktionen hade en god intern kontroll. Vi bedömde då att direktionens styrning, uppföljning och kontroll delvis var ändamålsenlig, dock fann vi en del brister i samband med granskningen. Följande kontrollmål och brister identifierades:

- **Kontrollmål 1:** *Vilka övergripande styrdokument finns för att reglera verksamheten? Efterlevs de i verksamheten?*

Rekommendation: Nuvarande struktur på interna styrdokument och riktlinjer stödjer inte fullt ut en styrning av förbundets verksamhet, inte minst inom det personalpolitiska området. Flera av nuvarande dokument är inte kända i verksamheten och direktionen behöver säkerställa goda rutiner för implementering av styrdokument och riktlinjer i organisationen.

- **Kontrollmål 2:** *Vilka rutiner finns för uppföljning och utvärdering av verksamheten?*

Rekommendation: Avsaknad av mätbara indikatorer kopplade till handlings- och verksamhetsplanen ger en brist i underlaget och transparensen för att utvärdera effekten av de aktiviteter som genomförs.

- **Kontrollmål 3:** *Vilka system finns som stödjer en god intern kontroll (riskbedömningar, kontrollplaner och kvalitetssäkrade rutiner)?*

Rekommendation: Den interna kontrollplanen bör föregås av en riskanalys och innehålla processer och rutiner ur ett bredare verksamhetsperspektiv än nuvarande plan ger. Vidare behövs reglementet anpassas vad avser ansvar till nuvarande organisation.

Uppföljning av granskning

Av intervjun med förbundet framgår det att organisationen sedan granskningen år 2017 arbetat löpande med inventering och revidering av befintliga och nya styrdokument. Tre nya reviderade styrdokument har antagits inom det personalpolitiska området och arbetet fortlöper under året. Styrdokument som är under uppbyggnad avser bland annat områdena arbetsmiljö, medarbetare, chefer samt lönepolitik. Ny rutin för att synliggöra styrdokument i verksamheten har tillämpats i organisationen där medarbetare behöver signera ett dokument som bekräftar att de har läst och tagit del av de nya antagna styrdokument.

Förbundet arbetar efter verksamhetsplanen, vilket styrs av olika aktiviteter. Enligt direktionen skulle en minskning av aktiviteter i verksamhetsplanen leda till att dessa inte följs upp. Detta skulle inte ge en rättvisande bild av förbundets verksamhet, varför det fortfarande finns en avsaknad av mätbara indikatorer kopplade till handlings- och verksamhetsplan. Förbundet jobbar dock efter två finansiella mål som följs upp två gånger om året. Av intervjun framgår det att mätbara indikatorer tidigast kan införas inför år 2021.

Av intervjun framgår det att den interna kontrollplanen kontinuerligt reviderats sedan granskningen, dock föregås den interna kontrollplanen inte av en formell dokumenterad riskanalys. Istället lägger direktionen till ett moment i interna kontrollplanen om en brist har identifierats i processerna. Vidare har även reglementet anpassats efter organisationens nuvarande struktur.

Bedömning

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att direktionen delvis uppfyllt revisionsfrågan. Direktionen har åtgärdat en av de tre brister vi identifierade i tidigare års rapport. Bedömningen grundar sig på utfallet av nedanstående mål.

Kontrollmål	Kommentar
Kontrollmål 1	Uppfyllt Vi bedömer att de nya styrdokument som tagits fram stödjer en styrning av förbundets verksamhet. Förbundet har sedan granskningen gjort en inventering och revidering av befintliga styrdokument och på det personalpolitiska området har nya styrdokument antagits. Samtliga nya styrdokument som antas har gjorts kända i verksamheten, där de anställda ska signera ett dokument att den läst och tagit del av de nya styrdokument som finns.
Kontrollmål 2	Delvis uppfyllt Vid granskningstillfället saknas det ännu mätbara indikatorer kopplade till handlings- och verksamhetsplanen för att utvärdera effekterna av de aktiviteter som genomförs. Dock finns det planer på att implementera detta, vilket först kan ske inför år 2021. Då förbundet endast saknar mätbara indikatorer för att utvärdera effekten av de aktiviteter som genomförs i verksamheten men har rutiner för uppföljning och annan utvärdering av verksamheten bedömer vi därför att revisionsfrågan delvis är uppfylld.
Kontrollmål 3	Delvis uppfyllt Vi bedömer att direktionen delvis åtgärdat de brister som identifierades i tidigare års granskning. Direktionen har anpassat reglementet för att stödja förbundets nuvarande organisation enligt de rekommendationer som vi föreslog. Dock har direktionen ej åtgärdat bristen avseende avsaknaden av en dokumenterad riskanalys till den interna kontrollplanen. Istället uppdateras den interna kontrollplanen av direktionen om tjänstemännen på förbundet identifierar en brist i processerna.

Granskning av direktionens ekonomistyrning

Revisionskriterier

- Kommunallagen och styrdokument

Iakttagelser

Granskning av direktionens ekonomistyrning gjordes under år 2019, där syftet med granskningen var att bedöma om direktionen hade en ändamålsenlig ekonomisk planering och uppföljning med tillräcklig intern kontroll. Vi bedömde att direktionen delvis hade en ändamålsenlig ekonomisk planering och uppföljning men att direktionen saknade fattade beslut om prioriteringsordning i handlingsalternativ och konsekvensanalyser samt en ekonomi i balans. Följande kontrollmål och brister identifierades:

- **Kontrollmål 1:** *Har direktionen säkerställt tillräckliga rutiner för ekonomisk uppföljning med tillräcklig analys?*
Rekommendation: Rapporterna för den ekonomiska uppföljningen bör ställas upp likadant i samtliga rapporter.
- **Kontrollmål 2:** *Behandlas handlingsalternativ och konsekvensanalyser i tillräcklig omfattning?*
Rekommendation: I det dokument avseende handlingsalternativ och konsekvensbeskrivning bör en prioriteringsordning upprättas, utifrån direktionens sammantagna bedömning av påverkan på förbundets förmåga.
- **Kontrollmål 3:** *Har direktionen vidtagit åtgärder (kortsiktiga och långsiktiga) med anledning av identifierad ekonomisk obalans?*
Rekommendation: Direktionen bör upprätta ett handlingsprogram för att nå en balans mellan kostnader och tillräcklig finansiering, eller en beslutad plan för hur förbundet på sikt ska nå ett eget kapital om 3 miljoner kronor.
- **Kontrollmål 4:** *Hur sker samverkan med medlemskommunerna avseende forum för dialog samt rapportering av ekonomisk planering och uppföljning?*
Rekommendation: Direktionen bör eftersöka en ökad förutsägbarhet vad avser uppräknade av medlemsavgifterna.

Uppföljning av granskning

Av intervjun med tre av ledamöterna i direktionen framgår det att rapporterna för den ekonomiska uppföljningen vid varje sammanträde är uppställda på samma sätt och förändras inte mellan sammanträdestillfällena, då tjänstemannaorganisationen upprättar rapporterna enligt en framtagen mall.

Enligt direktionen gjorde tjänstemannaorganisationen ett medvetet val när de tog fram underlaget för handlingsalternativ och konsekvensbeskrivning. Organisationen valde att inte prioritera några åtgärder, då tjänstemannaorganisationen tyckte att direktionen skulle besluta om vilka områden som behövde fördjupas. Efter direktionens dialog med medlemskommunerna angående prioriteringsordning, beslutade direktionen att ingen prioriteringsordning skulle göras. Utifrån nuvarande situation är ingen prioriteringsordning aktuell enligt direktionen, då förbundet har beviljats den finansiering som efterfrågats från medlemskommunerna. Dock lyfter direktionen upp att prioriteringsordning kommer bli aktuell det år som förbundet ej beviljas de pengar som önskats till kommande verksamhetsår.

Enligt direktionen finns det inga långsiktiga beslut om hur förbundet ska uppnå en budget i

balans, då detta är förankrat i medlemskommunerna. Det är medlemskommunerna som beslutar om hur mycket förbundet ska erhålla i finansiering, vilket leder till att direktionen inte kan besluta om långsiktiga åtgärder utan involvering av kommunerna. I år har förbundet uppnått en budget i balans, varför direktionen ej anser att frågan är aktuell vid granskningstillfället.

Direktionen tycker att förutsägbarhet från medlemskommunerna avseende vilka ekonomiska ramar de får, fortsatt är osäkert. Direktionen har försökt föra en dialog med respektive kommunalråd bland medlemskommunerna utan framgång. Direktionen menar på att detta ej är en fråga för förbundet, utan för kommunerna. Direktionen vill även belysa problemet med att de inte vet vad för medel de har att disponera på grund av sena beslut och inga klara besked. Vidare anser direktionen att kommunikationen mellan medlemskommuner och förbundet är bristfällig, där både tjänstemannaorganisationen och direktionen inte vet utifrån vilka grunder kommunerna fattar sina beslut samt att det inte finns någon tydlighet vid beslutstagandet avseende de ekonomiska ramarna. Direktionen önskar vidare en transparens från medlemskommunerna avseende processen vid budgetäskandet.

Bedömning

Vi bedömer att direktionen uppfyllt revisionsfrågan, då direktionen har åtgärdat de brister som identifierats i tidigare års granskning. Två av bristerna, där direktionen rekommenderades att vidta åtgärder, har ej varit aktuella för uppföljning vid granskningstillfället, varför ingen bedömning av dessa kan göras. Sista kontrollmålet bedöms ej, då det beskriver förbundets samverkan med medlemskommunerna. Bedömningen grundar sig på utfallet av nedan mål.

Kontrollmål	Kommentar
Kontrollmål 1	Uppfyllt Vi bedömer att rapporterna av den ekonomiska uppföljningen till direktionen upprättas likadant mellan sammanträdena, varför målet anses vara uppfyllt.
Kontrollmål 2	Bedöms ej Målet bedöms ej, då förbundet har fått ett annat budgetförslag där efterfrågad finansiering från kommunerna har erhållits, varför frågan avseende prioriteringsordning ej är aktuell. Direktionen kommer lyfta frågan om förbundet ej beviljas för den budget som äskats.
Kontrollmål 3	Bedöms ej Det finns inga långsiktiga beslut tagna om hur förbundet ska uppnå en budget i balans, då detta finns förankrat hos medlemskommunerna. Denna fråga är ej aktuell i år till följd av att förbundet uppnått en budget i balans, där kostnaderna har finansierats till fullo.
Kontrollmål 4	Bedöms ej Förbundet har fortsatt eftersökt en ökad förutsägbarhet avseende vilka ekonomiska ramar förbundet får från medlemskommunerna, utan resultat.

Granskning av upphandling och inköp

Revisionskriterier

- Lagstiftning och styrdokument

Iakttagelser

I samband med den grundläggande granskningen av förbundets verksamhet framkom det att riktlinjer för direktupphandling saknades, varför förbundets revisorer, utifrån en riskbedömning, beslutade om en granskning av rutinerna avseende upphandling och inköp, om dessa fungerade utifrån upprättade riktlinjer samt lagstiftning. Revisionen bedömde att förbundets upphandling och inköp delvis hanterades ändamålsenligt med en tillräcklig intern kontroll. Följande kontrollmål och brister identifierades:

- **Kontrollmål 1:** *Finns riktlinjer/policys inom området som är ändamålsenliga?*
Rekommendation: Förbundet behöver i riktlinjerna tydliggöra hur direktupphandling över 100 000 kronor kan ske och vilka krav på dokumentation som ställs, hur konkurrensutsättning ska ske samt när avtal ska upprättas.
- **Kontrollmål 2:** *Finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning för upphandling och inköp?*
Rekommendation: Roll- och ansvarsfördelningen behöver tydliggöras i upphandlings- och inköpsområdet i delegationsordningen.
- **Kontrollmål 3:** *Finns en ändamålsenlig avtalshantering, samt rutiner för att säkerställa att avtal finns för väsentliga inköpsområden?*
Rekommendation: Förbundet bör beakta villkor för kompletterande köp i samband med den "ursprungliga" upphandlingen.
- **Kontrollmål 4:** *Sker inköp och avrop i enlighet med riktlinjer?*
Rekommendation: Dokumentation vid direktupphandling bör göras i enlighet med gällande lagkrav.
- **Kontrollmål 5:** *Finns rutiner för att säkerställa en god intern kontroll?*
Rekommendation: Implementering gällande riktlinjer och dokumentation vid direktupphandling behöver säkerställas.

Uppföljning av granskning

Nya policys och riktlinjer antogs efter granskningens genomförande, där direktionen bland annat förtydligade vad som gäller vid direktupphandling överstigande 100 000 kronor. Dock har förbundet under år 2020, tillsammans med en jurist, tagit fram nya riktlinjer och policyer för att ersätta de som antogs under år 2019. Dessa har per granskningstillfället ej beslutats om av direktionen. Förbundet kommer fortsätta arbeta vidare med implementering av rutiner i verksamheten samt tydliggöra riktlinjer avseende direktupphandling med hänsyn till dokumentationsplikt. För att säkerställa detta har samtliga anställda som har ansvar för inköp genomgått en utbildning för att skapa en medvetenhet avseende lagen om offentlig upphandling.

Gällande kompletterande köp i samband med ursprunglig upphandling, menar förbundet på att det ej finns många aktörer inom verksamhetsområdet, varför marknadskonkurrensen är låg. Det i sin tur gör att förbundet handlar med de aktörer man är nöjda med samt använder sig av den kompetens och erfarenhet som leverantören har. Med andra ord villkoras inga kompletterande köp i upphandlingar. I delegationsmomentet som gäller per granskningstillfället har direktionen tydliggjort roll- och ansvarsfördelning i

delegationsordningen avseende upphandlingsområdet, dock har direktionen tagit fram ny delegationsordning som per granskningstillfället ej har beslutats om i direktionen.

Bedömning

De rekommendationer som lämnades under 2019 års granskning har delvis implementerats, dock arbetar förbundet aktivt med att förbättra policy, riktlinjer och rutiner för detta upphandlingsområde. Då direktionen vidtagit en del av de åtgärder som föreslogs, bedömer vi att revisionsfrågan delvis är uppfylld. Bedömningen grundar sig på utfallet av nedan mål.

Kontrollmål	Kommentar
Kontrollmål 1	Delvis uppfyllt Förtydligande gällande upphandling överstigande 100 000 kr har gjorts i riktlinjerna. Vi bedömer att riktlinjerna som antagits delvis är ändamålsenlig. Dock har man under 2020 tagit fram nya styrdokument och riktlinjer för att ersätta befintliga dokument och riktlinjer, med särskild beaktning gällande direktupphandling.
Kontrollmål 2	Delvis uppfyllt Efter granskningen har direktionen tagit fram en ny delegationsordning, dock har förbundet valt att upprätta en ny för beslut för att tydliggöra roll- och ansvarsfördelningen mer. Vi bedömer att antagen delegationsordning delvis har tydliggjort roll- och ansvarsfördelning.
Kontrollmål 3	Delvis uppfyllt Förbundet försöker beakta villkor vid kompletterande köp vid ursprunglig förhandling. Dock menar förbundet att det endast finns ett fåtal leverantörer inom räddningstjänstområdet, varför förbundet handlar från de leverantörer som besitter den kompetens och erfarenhet som behövs vid inköp av räddningstjänstmaterial.
Kontrollmål 4	Delvis uppfyllt Efter granskningen år 2019 har förbundet tagit fram nya riktlinjer gällande direkt upphandling. Förbundet arbetar aktivt med att ta fram nya riktlinjer avseende hur dokumentation ska ske vid direktupphandling med hänsyn till lagkrav. Dessa nya riktlinjer har ej beslutats om i direktionen. Vi bedömer att de nya riktlinjerna delvis är uppfyllda.
Kontrollmål 5	Delvis uppfyllt Förbundet arbetar aktivt med att ta fram nya riktlinjer avseende hur dokumentation ska ske vid direktupphandling med hänsyn till lagkrav. Dessa nya riktlinjer har ej beslutats om i direktionen. Samtliga inköpsansvariga genomför även en utbildning avseende lagen om offentlig upphandling för att skapa medvetenhet om lagen vid inköp och upphandling.

Granskning av kundfakturering

Revisionskriterier

- Styrdokument

Iakttagelser

Vid granskning av förbundets kundfakturering, som gjordes 2013, fann revisionen en del brister som behövde åtgärdas gällande kundfakturering. Detta gällde bland annat brist på rutiner, policy och riktlinjer avseende kundfakturering och kravhantering, samt implementering av interna kontroller. Följande kontrollmål och brister identifierades:

- **Kontrollmål 1:** *Finns dokumenterade riktlinjer och anvisningar kring hantering av kundfakturor?*
Rekommendation: Rutinbeskrivningar ska utvecklas och upprättas, samt att kontroller fastställs och dokumenteras.
- **Kontrollmål 2:** *Faktureras alla utförda tjänster?*
Rekommendation: Kontroller bör införas som säkerställer att samtliga utförda tjänster faktureras.
- **Kontrollmål 3:** *Överensstämmer upprättade fakturor mot underlag?*
Rekommendation: Offerter bör lämnas som bilaga till debiteringsunderlaget.
- **Kontrollmål 4:** *Finns det en tillräcklig betalningsbevakning vad gäller kundfakturorna?*
Rekommendation: Uppdatering av kravrutinerna bör färdigställas.

Uppföljning av granskning

Sedan granskningen har förbundet utvecklat och färdigställt rutiner och riktlinjer avseende kundfakturering. Numera har förbundet rutinbeskrivningar gällande kravhantering, kundfakturering samt upprättning av debiteringsunderlag. Även kontroller görs av obetalda kundfakturor. Offerter bifogas inte i debiteringsunderlaget, då förbundet sällan upprättar offerter. Både offert och debiteringsunderlag upprättas av utbildningsansvarig, vilket attesteras av förbundschefen, varför denna punkt återstår.

Gällande kontroller för att säkerställa att samtliga utförda tjänster faktureras, görs kontroller av tillsyner och tillstånd två gånger om året där tjänstemännen på förbundet följer upp intäkterna och jämför med antalet tillsyner samt tillstånd som skett för perioden, vid avvikelser görs en uppföljning med ansvarig. Detta rapporteras sedan till direktionen. Detta regleras i den interna kontrollplanen. Utbildningsansvarig ansvarar för att samtliga externa utbildningar faktureras, där utbildningsansvarig i ärendesystemet skapar ett ärende vid förfrågan och sedan stänger ärendet efter utförd utbildning. Lokalyror som faktureras kontrolleras i årshjulet, vilket fylls i vid varje debiteringstillfälle. Övriga tjänster som tillhandahålls av Räddningstjänsten Västra Blekinge faktureras även via ärendesystemet, som externa utbildningar. Samtliga fakturor skapas manuellt i affärssystemet, dock försöker förbundet övergå till att digitalisera faktureringsprocessen.

Bedömning

Revisionsfrågan bedöms delvis vara uppfyllt då flertalet av de brister som återfanns i granskningen år 2013 har åtgärdats. Bedömningen grundar sig på utfallet av nedan mål.

Kontrollmål	Kommentar
Kontrollmål 1	Uppfyllt Rutiner för kundfakturering har tagits fram och kontroller har fastställts och anses vara ändamålsenliga.
Kontrollmål 2	Uppfyllt Kontroller har införts för att säkerställa att samtliga utförda tjänster faktureras. Vi bedömer att kontrollerna är ändamålsenliga.
Kontrollmål 3	Delvis uppfyllt Offerter bifogas inte i debiteringsunderlaget, varför rekommendationen kvarstår. Offerter bör lämnas som bilaga till debiteringsunderlaget.
Kontrollmål 4	Uppfyllt Sedan granskningen år 2013 finns det en färdigställd och uppdaterad rutin gällande kravhantering. Denna bedöms vara ändamålsenlig.

Granskning av intern kontroll i system och rutiner för leverantörsutbetalningar

Revisionskriterier

- Styrdokument

Iakttagelser

Vid granskning av den interna kontrollen i system och rutiner för leverantörsutbetalningar framkom det att förbundet ej hade ändamålsenliga rutinbeskrivningar samt att det saknades kontroller avseende hantering av leverantörsfakturor och utbetalningar. Vidare fann revisionen även att beslutsattesterna ej följde aktuell lista över attester. Följande kontrollmål och brister identifierades.

- **Kontrollmål 1:** *Finns dokumenterade rutiner och riktlinjer avseende leverantörsfaktura och leverantörsutbetalning? Finns det dokumenterade kontroller som säkerställer att rutiner och riktlinjer följs?*
Rekommendation: Rutinbeskrivningar ska utvecklas och upprättas, samt att kontroller fastställs och dokumenteras.
- **Kontrollmål 2:** *Följs policys och riktlinjer vid betalning av leverantörsfaktura?*
Rekommendation: Beslutsattestant ska följa aktuell lista med attestanter.
- **Kontrollmål 3:** *Återrapporteras resultatet av uppföljning av intern kontrollplan till direktionen och de förtroendevalda revisorerna?*
Rekommendation: Resultatet av uppföljning av intern kontrollplan bör återrapporteras till direktionen och sedan vidare till de förtroendevalda revisorerna.

Uppföljning av granskning

Sedan granskningen har förbundet uppdaterat sina rutiner och riktlinjer för leverantörsfakturor och leverantörsutbetalningar vilket beskriver hanteringen från registrering till betalning. Denna bedöms vara ändamålsenlig där man detaljerat beskriver hur hanteringen sker. Även det interna kontrollplanreglementet har utökat omfattningen av kontroller till att även avse kontroll av verifikationer och inköp. Resultatet av den uppföljning som görs av den interna kontrollplanen rapporteras till direktionen två gånger om året, som sedan genom protokoll rapporteras till de förtroendevalda revisorerna.

I tidigare granskning fann revisorerna att beslutattestant ej följde den aktuella attestlistan, varför en kontroll infördes i det interna kontrollreglementet. I det interna kontrollreglementet görs ett stickprov av ett antal leverantörsfakturor, där attestant på fakturan ska matcha mot aktuell attestlista. Vi har testat denna kontroll genom att stickprovvis testa ett antal leverantörsfakturor i varje månad. Samtliga attesterade leverantörsfakturor stämmer överens med aktuell attestlista.

Bedömning

Samtliga brister som identifierades i tidigare års granskning har åtgärdats, varför revisionsfrågan bedöms vara uppfylld. Bedömningen grundar sig på utfallet av nedan mål:

Kontrollmål	Kommentar
Kontrollmål 1	Uppfyllt Rutiner för hantering av leverantörsfakturor och leverantörsutbetalningar har tagits fram och kontroller har fastställts och bedöms vara ändamålsenliga.
Kontrollmål 2	Uppfyllt Utifrån genomförda stickprov bedömer vi att beslutattestant följer den aktuella attestlista som finns antagen i direktionen.
Kontrollmål 3	Uppfyllt Resultatet av uppföljning av den interna kontrollplanen återrapporteras till direktionen, för att sedan, genom protokoll, rapporteras till de förtroendevalda revisorerna.

Granskning av bisysslor

Revisionskriterier

- Lagstiftning och styrdokument

Iakttagelser

Vid granskning av förbundets hantering av bisysslor, noterade revisorerna att förbundet ej hade ändamålsenliga rutiner för uppföljning av anställdas bisysslor. Förbundet rekommenderades att tydliggöra vad som räknas som en bisyssla, förtroendskadlig och hindrande syssla samt konkurrerande verksamhet. I granskningen noterades även att regelverket för anställdas bisysslor ej följdes till fullo, då förbundet ej bedömde att huvudsysslan ska anses som en bisyssla. Enligt lagstiftning borde förbundet ta ställning till om huvudsysslan är förtroendskadlig eller konkurrerande. Följande kontrollmål och brister identifierades:

- **Kontrollmål 1:** *Har förbundet ändamålsenliga system och rutiner för att följa upp anställdas bisysslor?*
Rekommendation: Policyn bör uppdateras för att tydliggöra vad som räknas som bisyssla, förtroendskadlig och hindrande syssla samt konkurrerande verksamhet, vilket även bör gälla anställda som ej har sin huvudsyssla hos förbundet. Vidare bör ändamålsenliga rutiner utvecklas för uppföljning av bisysslor.
- **Kontrollmål 2:** *Efterlevs regelverken för anställdas bisysslor?*
Rekommendation: Regelverket för samtliga anställdas bisysslor bör följas.

Uppföljning av granskning

Förbundet har sedan granskningen uppdaterat policyn avseende bisysslor. I policyn har förbundet tydliggjort vad som räknas som en bisyssla, förtroendskadlig och hindrande syssla samt konkurrerande verksamhet. Förbundet har även infört en rutin för uppföljning av anställdas bisysslor, vilket görs en gång om året som en punkt vid medarbetarsamtal. Även kontroll av uppföljning har införts i den interna kontrollplanen avseende bisysslor. Som tidigare finns inga rutiner avseende deltidsanställda brandmän då förbundet ej anser att huvudarbetsgivaren är att anse som bisyssla.

Bedömning

Direktionen har åtgärdat en av två kontrollmål från tidigare granskning, varmed kontrollmålet bedöms vara delvis uppfyllt. Bedömningen grundar sig på utfallet av nedan mål.

Kontrollmål	Kommentar
Kontrollmål 1	Uppfyllt Direktionen har i policyn förtydligat vad som räknas som bisyssla, förtroendskadlig bisyssla samt konkurrerande verksamhet. Vidare har även rutin införts för uppföljning av anställdas bisysslor. Vi bedömer att policyn är ändamålsenlig.
Kontrollmål 2	Delvis uppfyllt Rekommendationen kvarstår. Förbundet anser att deltidsanställdas huvudsyssla ej bör anses som bisyssla, dock bör förbundet ta ställning till om huvudsysslan är att anses som förtroendskadlig, hindrande eller konkurrerande, för att uppfylla lagstiftningen.

Revisionell bedömning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om direktionen har vidtagit åtgärder med anledning av tidigare års granskningar.

Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att direktionen delvis har vidtagit de åtgärder som behövs enligt de rekommendationer som föreslogs i tidigare års granskningar. Bedömningen grundar sig på utfallet av nedan genomförda uppföljningar:

Översiktlig granskning av förbundets verksamhet

Delvis uppfyllt

Vi bedömer att de reviderade och nya antagna styrdokumenterna fullt ut stödjer en styrning av förbundets verksamhet. Dock kvarstår rekommendationerna att förbundet i sin handlings- och verksamhetsplan ska införa mätbara indikatorer för att utvärdera de aktiviteter som genomförs samt att förbundets interna kontrollplan ska föregås av en formell dokumenterad riskanalys.

Direktionens ekonomistyrning

Uppfyllt

Vi bedömer att de ekonomiska rapporterna till direktionen är enhetliga, då tjänstemannaorganisationen numera använder sig av en mall för rapportering. Två kontrollmål har ej kunnat bedömas med anledning av att det ej föreligger någon problematik kring dessa områden, vilket avser prioriteringsordning samt budget i balans. Det fjärde kontrollmålet bedöms ej, då det endast beskriver förbundets samverkan med medlemskommunerna.

Upphandling och inköp

Delvis uppfyllt

Vi bedömer att direktionen sedan tidigare års granskning av upphandling och inköp vidtagit flertalet åtgärder avseende de brister som noterats. Förtydligande avseende direktupphandling överstigande 100 000 kr har gjorts i riktlinjerna samt ny delegationsordning har tagits fram. Dock arbetar förbundet aktivt med att förbättra riktlinjer, rutiner samt kontroller inom upphandlingsområdet för att uppfylla rådande lagkrav, varför nya styrdokument och riktlinjer har tagits fram under 2020 som ej har beslutats om, varför vi ser detta som ett utvecklingsområde.

Kundfakturering

Uppfyllt

Direktionen har vidtagit de åtgärder som noterades i tidigare års granskning, där rutiner för kundfakturering har implementerats samt att kontroller införts för att säkerställa att samtliga tjänster faktureras. Även rutinen för kravhantering har färdigställts. Offerter bifogas för närvarande inte i debiteringsunderlaget, varför denna rekommendation kvarstår.

Intern kontroll i system och rutiner för leverantörsutbetalningar

Uppfyllt

Samtliga brister som noterades i tidigare års granskning har åtgärdats, där rutiner för hantering av leverantörsfakturor har tagits fram samt kontroller fastställts. Vidare rapporteras numera resultatet av uppföljningen av den interna kontrollplanen till direktionen, som sedan rapporteras till förbundets förtroendevalda revisorer. Vi bedömer även att attest av leverantörsfakturorna följer den aktuella listan med attestanter efter att ha utfört stickprov på ett antal leverantörsfakturor mot attestlista.

Bisysslor

Delvis uppfyllt

Vi bedömer att direktionen delvis har åtgärdat de brister som revisionen fann i tidigare års granskningar. Direktionen har uppdaterat sin policy och även implementerat ny rutin avseende uppföljning av anställdas bisysslor. I samband med detta infördes även en kontroll i den interna kontrollplanen för att kontrollera att rutinen följs. För att uppfylla lagstiftningen bör förbundet ta ställning till om deltidsanställdas huvudsyssla är att anses som förtroendeskadlig eller konkurrerande.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi direktionen att

1. upprätta en formell dokumenterad riskanalys till den interna kontrollplanen,
2. upprätta ändamålsenliga riktlinjer och rutiner för upphandlingsområdet för att uppfylla gällande lagkrav, och
3. utveckla den interna kontrollplanen genom dokumentering av rutinbeskrivningar och implementering av kontroller.

2020-09-18

Mattias Johansson
Uppdragsledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Räddningstjänstförbundet Västra Blekinges direktion enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från oktober år 2019. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Till

Direktionen Räddningstjänsten Västra Blekinge

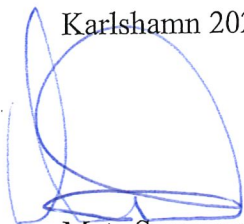
Revisionsrapport

De förtroendevalda revisorerna i Räddningstjänsten Västra Blekinge har gett PwC i uppdrag att genomföra en granskning med inriktning på uppföljning av granskningar utförda mellan åren 2013-2018.

Resultatet av granskningen redovisas i bifogad revisionsrapport, daterad 2020-09-18.

Vi emotser direktionens svar med planerade och vidtagna åtgärder avseende rapportens bedömningar och rekommendationer senast den 18 december 2020.

Karlshamn 2020-09-18

Mats Svensson

Tommy Strannemalm